

BURGY

KLASSIEK BOUWEN

Korte omschrijving eiken deuren Hamtoren

Burgy Bouwbedrijf, januari 2020

De Hamtoren in Vleuten

De Hamtoren

Burgy Bouwbedrijf restaureert sinds 2018 de Hamtoren in Vleuten. De Hamtoren, een restant van het 13de-eeuwse Kasteel den Ham, is in de 15de-eeuw gebouwd. De toren is 27 meter hoog en telt zes verdiepingen. Bij restauraties vinden we soms bijzondere details uit het verleden, die een plek krijgen in het heden.

Een mysterieuze nis

Zo is bij de Hamtoren onderzoek gedaan naar een dichtgemetselde nis op de tweede verdieping van de Hamtoren. Aan de sporen in de buitengevels is te zien dat er vroeger een kasteel tegen de toren heeft gestaan. Op oude prenten van het kasteel is dit ook te zien. Uit het onderzoek blijkt dat de dichtgemetselde nis een deuropening is geweest tussen het kasteel en de toren. De toren was een verdedingswerk. Bij gevaar trokken de bewoners van het kasteel zich hier terug. De toren was alleen toegankelijk via de deur op de tweede verdieping. Zo konden belegeraars de toren niet van buitenaf binnendringen. In het stucwerk zijn oude duimen gevonden. Aan de hand van deze duimen is gereconstrueerd hoe de deur eruit moeten hebben gezien.

Spijkerdeur

In de machinale werkplaats van Burgy Bouwbedrijf is voor de nis een spijkerdeur gemaakt naar voorbeeld van een historische spijkerdeur, die in de Hamtoren aanwezig is (foto's hieronder).

De originele spijkerdeur, waaraan de afmetingen van de delen en de afstanden tussen de spijkers afgelezen zijn.

De nieuwe spijkerdeur is gemaakt van eikenhout. Het berekenen van het spijkerplan is een precies werkje. De deur heeft namelijk twee unieke zijdes; de delen aan de ene kant lopen verticaal, aan de andere kant horizontaal. De spijkers moeten goed verdeeld worden over de deurmaat, maar mogen niet te dicht op de randen van de delen moeten komen, want dan bestaat gevaar van splijten. Met een kraspen is een raster op de deur gezet. Vervolgens zijn aan beide zijden van de deur gaten voorgeboord. Daarna zijn de spijkers in de deur geslagen en zijn de puntjes van de spijkers aan de andere kant omgeslagen wat ervoor zorgt dat beide zijden stevig aan elkaar vastzitten.

Rechts de voorgeboorde gaten. Links en rechts de plaatsing van de gesmede spijkers.

Het eikenhout van de deur is met water behandeld zodat de haren goed uitkomen en vervolgens is de deur geschuurd. De ingekraste lijnen voor het spijkerplan zijn nog steeds zichtbaar op de deur. Daarna is het eikenhout twee keer in de houtolie gezet. De deur is inmiddels in de nis geplaatst. Later wordt het metselwerk in de deursparing in de nis nog vervangen door een raam. Dan is het idee van een doorgang weer te zien.

De nieuwe spijkerdeur in de nis met de oude, dichtgemetselde deursparing.

Vier gefreesde deuren

Naast de kopie van de spijkerdeur zijn vier nieuwe deuren gemaakt, passend bij de muurafwerking op de 1^e en 2e verdieping. Ook voor deze deuren zijn van eikenhout en hebben twee unieke zijden. De ene zijde bestaat uit schoren en klampen. Op de andere zijde is een profilering gefreesd in precies dezelfde maatvoering als de muurafwerking van deze verdiepingen. Twee deuren vallen zo netjes weg in de wand. Voor een consistent geheel zijn de twee andere deuren voor deze ruimte op dezelfde manier afgewerkt.

Een van de vier deuren met een gefreesde zijde (foto boven links) en ene zijde met schoren en klampen (foto boven rechts)